

สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

นางสาว ทิพชญา วิริยะศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974 - 579 - 623 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017271

๒๕๓๔

DEFENSIVE LEGAL RIGHTS

MISS TIPCHADA VIRAYASIRI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974 - 579 - 623 - 9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
โดย นางสาว ทิพชญา วัชรศิริ
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ช่างวิทย์ ยอดมณี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ พลประสิทธิ์ ฤทธิรักษา)

ทิพพฎา วิรัชศิริ : สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย (DEFENSIVE LEGAL RIGHTS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.วีระพงษ์ บุญไธยาส, 150 หน้า. ISBN 974-579-623-9

สิทธิของบุคคลแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สิทธิเกี่ยวกับบุคคล และสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน ในส่วนสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ยังแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ทรัพย์สินสิทธิ และบุคคลสิทธิ

การกระทำโดยป้องกัน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 เป็นการกระทำที่มีมูลเหตุจูงใจเพื่อป้องกันสิทธิ โดยสิทธิดังกล่าว หมายถึง ประโยชน์อันบุคคลมีอยู่โดยกฎหมายรับรองและคุ้มครองให้ ตามทฤษฎีกฎหมายบ้านเมือง และหมายความเฉพาะสิทธิที่เป็นส่วนเอกชน (PRIVATE RIGHTS) เท่านั้นที่บุคคลสามารถกระทำการเพื่อป้องกันสิทธินั้นได้ ซึ่งคำพิพากษาของศาลได้ยอมรับว่า สิทธิในชีวิต ร่างกาย ชื่อเสียง เกียรติยศ และทรัพย์สิน เป็นสิทธิที่บุคคลสามารถกระทำการเพื่อป้องกันได้

เมื่อสิทธิที่บุคคลสามารถป้องกันได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 หมายถึง สิทธิที่เป็นส่วนเอกชน (PRIVATE RIGHTS) จึงเป็นผลให้ขอบเขตของสิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ขยายออกไปจากสิทธิประเภทต่าง ๆ ที่ศาลได้ยอมรับว่าสามารถป้องกันได้ และการกระทำหนึ่ง ๆ อาจเป็นการกระทำเพื่อป้องกันสิทธิของบุคคลหลายสิทธิก็ได้ แต่ถ้าสิทธิของบุคคล เป็นสิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภทบุคคลสิทธิ บุคคลจะทำการคุ้มครองสิทธิด้วยตนเอง โดยอ้างการกระทำเพื่อป้องกันสิทธิ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 ไม่ได้ จะต้องขอคุ้มครองสิทธิทางศาลเสมอ

เนื่องจากการป้องกันสิทธิ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 68 หมายถึง การป้องกันสิทธิที่เป็นส่วนเอกชนเท่านั้น ทำให้บุคคลกระทำการเพื่อป้องกันในกรณีที่มีการละเมิดบทกฎหมายที่บัญญัติขึ้น เพื่อคุ้มครองส่วนรวมหรือสาธารณะไม่ได้

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต ทิพพฎา วิรัชศิริ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

TIPCHADA VIRAYASIRI : DEFENSIVE LEGAL RIGHTS. THESIS ADVISOR :
ASSO. PROF. VERAPONG BOONYOBHAS, 150 PP. ISBN 974-579-623-9

There are two kinds of rights, the right relate person and the right relate properties. There are two kinds of rights relate properties, real rights and personal rights.

Defense of Thai Penal Code Section 68 is an act to defend rights. The rights of Positive Law are personal benefits which accepted and protected by law, and are particular Private Rights which person can defend. The judgment accept that the right of life, body, reputation and properties are defensive legal rights.

When defensive legal rights of Thai Penal Code Section 68 are private rights. So that the limit of defensive legal rights expand from defensive rights which the court accept, and one act, person can defend more than one rights. But if there are personal rights, Thai Penal Code Section 68, person can not defend personal rights. They must protect personal rights by making a request to the court.

Because of defensive legal rights of Thai Penal Code Section 68 are particular private rights, person can not defend when other person violate the law which protect the public.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2534

ลายมือชื่อนิติ.....ทิพชดา วิระยศิริ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากท่านผู้มีพระคุณหลายท่าน คือ ท่านรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยท่านได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆในการวิจัย ตลอดจนตรวจแก้วิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ช่างวิทย์ ยอดมณี ที่เป็นประธานกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ มัทยา จิตติรัตน์ และท่านอาจารย์ พลประสิทธิ์ ฤทธิ์รักษา ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ ตลอดจนรับเป็นกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ภาสกร ชุ่มห่อไร และท่านอาจารย์ ตีอกเตอร์ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในด้านข้อมูลทางเอกสารต่างๆ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ทิพชฎา วิจารณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๙
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ประโยชน์ของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตและวิธีการวิจัย.....	4
1.5 สมมติฐาน.....	4
บทที่ 2 สิทธิของบุคคลตามกฎหมาย.....	5
2.1 ความหมายของ "สิทธิ".....	5
2.1.1 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ.....	5
2.1.2 ทฤษฎีกฎหมายบ้านเมือง.....	12
2.2 องค์ประกอบของสิทธิ.....	17
2.3 ประเภทของสิทธิ.....	19
2.3.1 สิทธิเกี่ยวกับบุคคล.....	19
2.3.2 สิทธิเกี่ยวกับทรัพย์สิน.....	27
2.4 การคุ้มครองสิทธิ.....	41
2.4.1 การคุ้มครองสิทธิด้วยตนเอง.....	42
2.4.2 การคุ้มครองสิทธิโดยศาลยุติธรรม.....	42
บทที่ 3 สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย.....	44
3.1 การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายของฝรั่งเศส.....	44

3.2	สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมายของ ฝรั่งเศส.....	51
3.3	การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายของสหรัฐอเมริกา...	55
3.4	สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมายของ สหรัฐอเมริกา.....	60
3.5	การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศไทย....	63
3.6	ความแตกต่างระหว่างการกระทำโดยป้องกัน กับ การกระทำโดยจำเป็นเพื่อให้พ้นภัยอันตราย.....	76
บทที่ 4	สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศไทย	85
4.1	แนวความคิดของสิทธิในกฎหมายไทย.....	85
4.1.1	แนวความคิดของนักนิติศาสตร์.....	85
4.1.2	แนวคำพิพากษา.....	89
4.2	สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย.....	94
4.2.1	สิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ตามแนวคำพิพากษา.....	94
4.2.2	ขอบเขตของสิทธิที่สามารถป้องกันได้โดยชอบ ด้วยกฎหมาย.....	110
4.3	การใช้อำนาจป้องกันสิทธิที่จะได้รับมาในอนาคต.....	119
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	123
	รายการอ้างอิง.....	131
	ภาคผนวก.....	139
	ประวัติผู้เขียน.....	150